Avrupa Birliği tarafından
eş finanse edilmektedir

SPOR KULÜPLERİ İÇİN
ÇOCUK KORUMA REHBERİ

Kaynağı Sınırlı Kulüpler İçin
Uygulanabilir Başlangıç Kılavuzu

TOY GENÇLİK DERNEĞİ

acar
Accountability for Children
Advocacy for Rights
Çocuklar için Hesap Verebilirlik
Haklar için Savunuculuk

unicef
her çocuk için

İÇİNDEKİLER

Önsöz 2
Dayandığımız İlkeler....3
Bu Rehber Kimin İçin?....4
Kulübünüzün Ölçeği.... 5
Nereden Başlayacağınızı Bilmiyorsanız....5
İki Kelime, İki Farklı İş....6
Futbol Kulüpleri İçin Üç Somut Sorumluluk....7
Uymazsak Ne Olur?....8
Asıl Gerekçe Bu Değil 8
Tablo 1. Spor Kulüplerinde Çocuk Koruma: Yasal Yükümlülükler, TFF Düzenlemeleri ve İyi Uygulama Önerileri 9

BÖLÜM 1 – Politikanız....10

BÖLÜM 2 – Kim Sorumlu?....11
2.1 Bu Kişi Ne Yapar, Ne Yapmaz?....11
2.2 Kim Olabilir?....11
2.3 Kulübünüz Küçükse....12
2.4 Görevlendirmeyi Nasıl Yaparsınız?....13

BÖLÜM 3 – İnsanları Seçmek....14
3.1 Toplanması Gereken Belgeler....14
3.2 Gönüllüler....15
3.3 Görüşmede Sorulacak Sorular....15
3.4 Dosya Düzeni....15

BÖLÜM 4 – Davranış Kuralları....16
4.1 Personel Davranış Kuralları: Asgari İçerik....16
4.2 Veli Davranış Kuralları....17
4.3 Çocuklar İçin....18
4.4 İmza ve Yenileme....18

BÖLÜM 5 – Riskli Alanlar....19
5.1 Neyi Arıyoruz?....19
5.2 Soyunma Odası ve Duş....22
5.3 Bire Bir Çalışma....22
5.4 Seyahat ve Konaklama....22
5.5 Dijital İletişim....23
5.6 Fotoğraf ve Sosyal Medya....23
5.7 Sağlık Müdahalesi ve Fiziksel Temas....25
5.8 Yılda Bir Tesis Turu....25

BÖLÜM 6 – Bir Şey Olduğunda....26
6.1 Endişe ile Vaka Arasındaki Fark....26
6.2 Bir Çocuk Size Anlatırsa....26
6.3 Adımlar....27
6.4 Aileye Bildirmek Ayrı Bir Karardır....27
6.5 Bildirimden Sonra Çocuk....29
6.6 Çocuğa Ait Kişisel Veriler....30

BÖLÜM 7 – Yalnız Değilsiniz....31
7.1 Yönlendirme Listenizi Önceden Yapın....31
7.2 Bildirimde Bulunanı Korumak....31
7.3 Personeli Desteklemek....31
7.4 Birlikte Çalıştığınız Herkes....32

BÖLÜM 8 – Kendinizi Değerlendirin....33

FORM EKİ....35
Form 1 – Koruma Taahhüdü (Politika) Şablonu....35
Form 2 – Görevlendirme Kararı Örneği....36
Form 3 – Personel ve Gönüllü Taahhütnamesi....36
Form 4 – Veli Bilgilendirme, Davranış Kuralları ve Onam Formu....37
Form 5 – Çocuk Bildirim Formu....38
Form 6 – Endişe ve Olay Kayıt Formu....39
Form 7 – Tesis Kontrol Turu Çizelgesi....40
Form 8 – Seyahat ve Konaklama Planı....41

KAYNAKÇA....42

SPOR KULÜPLERİ İÇİN ÇOCUK KORUMA REHBERİ
Kaynağı sınırlı kulüpler için uygulanabilir başlangıç kılavuzu

YAYINA HAZIRLAYAN
Toy Gençlik Derneği
Eskişehirspor Kulübü Derneği

PROJE
Play Safe: Eskişehirspor Modeli
UNICEF tarafından yürütülen ACAR Projesi – Sivil Toplum Örgütleriyle İş Birliği Programı kapsamındadır.

YAZARLAR
Alican Döşer
Borahan Günver
Çağlar Yenilmez

KATKIDA BULUNANLAR
Prof. Dr. İdil Işık
Ahmet Ege Kırımlıoğlu
Aykut Erdem Dönmez

EDİTÖR
Furkan Aydoğmuş

TASARIM VE UYGULAMA
Sezer Toptaş

BASKI
1. Baskı – Eskişehir, Ekim 2026

LİSANS
Creative Commons Atıf–GayriTicari 4.0 Uluslararası (CC BY-NC 4.0)
Ticari olmayan amaçlarla, kaynak gösterilmek kaydıyla çoğaltılabilir, dağıtılabilir ve uyarlanabilir. Rehberdeki form ve şablonlar, kulüplerin kendi adlarını ekleyerek doğrudan kullanmaları için tasarlanmıştır; ayrıca izin alınması gerekmez.
Lisans metni: creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.tr

ÖNERİLEN ATIF
Toy Gençlik Derneği ve Eskişehirspor Kulübü Derneği (2026). Spor Kulüpleri için Çocuk Koruma Rehberi. Eskişehir: Play Safe: Eskişehirspor Modeli.

İLETİŞİM
Toy Gençlik Derneği
Uluönder Mahallesi, Selva Sokak, No: 1/2 Tepebaşı / ESKİŞEHİR
info@toygenclik.org - www.toygenclik.org

eseshub@eskisehirspor.org.tr

YASAL UYARI
Bu rehber bilgilendirme amaçlıdır, hukuki görüş niteliği taşımaz. Mevzuat atıfları hazırlandığı tarihteki düzenlemelere dayanmaktadır; kulüplerin bağlayıcı yükümlülükler için güncel mevzuatı esas almaları önerilir.

SORUMLULUK REDDİ
Bu çalışma Avrupa Birliği'nin eş finansman desteği ile UNICEF tarafından yürütülen ACAR Projesi Sivil Toplum Örgütleriyle İş Birliği Programı kapsamında hazırlanmıştır. İçeriğin sorumluluğu tamamıyla Toy Gençlik Derneği'ne aittir ve Avrupa Birliği ve UNICEF'in görüşlerini yansıttığı şeklinde yorumlanamaz.

ÖNSÖZ

Çocuklarla çalışan herkesin, o çocukları korumak gibi bir sorumluluğu var. Bu sorumluluk kurumun büyüklüğüne, bütçesine veya kaç kişi çalıştırdığına göre değişmez. Bir spor kulübünün kapısından içeri giren çocuk, o kapıdan içeri girdiği andan itibaren kulübün sorumluluğundadır.

Dünya futbolunun koruma çerçevesi bu cümleyi şöyle kuruyor: "Çocukları korumak, hangi ülkeden olursak olalım ve futbolda hangi rolü taşırsak taşıyalım, hepimizin sorumluluğudur. Çocuklar bizim gözetimimizdeyken onları korumak, istisnasız bir görevdir." Bu rehber de tam olarak buradan başlıyor.

Türkiye'de çocukların yaşadığı ortamlarda şiddet ve akran zorbalığı görünür bir sorun. TÜİK'in Türkiye Çocuk Araştırması, 6–17 yaş arası çocukların yüzde 13,8'inin ayda birkaç kez akran zorbalığına maruz kaldığını, yüzde 7,2'sinin kasıtlı olarak dışlandığını gösteriyor. UNICEF Türkiye verileri, çocukların yarısından fazlasının psikolojik baskı ve fiziksel ceza içeren disiplin yöntemleriyle karşılaştığına işaret ediyor.[1] Aynı verilerde daha da dikkat çekici bir bulgu var: çocukların yetişkinlere duyduğu güven azalıyor. Yetişkin, giderek daha az "güvenilecek kişi", daha çok "ceza veren kişi" olarak görülüyor.

Bunun koruma açısından anlamı şu: çocuk bir sorun yaşadığında konuşmuyor. Sessizlik, sorunun görünmemesini sağlıyor; görünmeyen sorun da çözülmüyor.

Spor kulüpleri bu tablonun içinde özel bir yerde duruyor. Çocuklar haftanın birkaç günü, saatlerce, yetişkinlerin gözetiminde, çoğu zaman ailelerinden uzakta buradalar. Soyunma odasında, serviste, saha kenarında ne olduğunu dışarıdan kimse görmüyor. Buna karşılık kulüp, çocuğun hayatındaki en güvenilir yer de olabilir — koşullarını kurarsa.

Bir zorluk daha var ve bunu açıkça söylemek gerekiyor: Türkiye'de spor kulüplerinde yönetim değişiklikleri sık yaşanıyor. Her değişimde kurumsal hafıza sıfırlanıyor, önceki dönemin çalışmaları rafa kalkıyor. Bu yüzden koruma, bir yöneticinin kişisel hassasiyetine bırakılamaz. Yazılı olması, karara bağlanması ve devredilebilir olması gerekir. Bu rehberin ısrarla "yazın, imzalayın, karara bağlayın" demesinin sebebi budur.

Rehberin dayandığı çalışma, Eskişehirspor Kulübü bünyesinde yürütülen "Play Safe: Eskişehirspor Modeli" projesidir. Kulübün mevcut yapısı, Türkiye Futbol Federasyonu mevzuatı ve uluslararası koruma standartları karşısında incelenmiş; ortaya çıkan boşluklar ve bunları kapatmak için atılan adımlar burada aktarılan yöntemi oluşturmuştur.

Rehberi hazırlarken bir şeyi baştan kabul ettik: hiçbir kulüp her şeyi aynı anda yapamaz. Metni, tamamını uygulayamayacak kulüplerin de bir yerinden başlayabileceği şekilde kurguladık. Çocukların spor yaparken güvende olması bir ayrıcalık değil, hakları.

[1]Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu, UNICEF Türkiye Yıllık Raporu 2024, UNICEF, New York, Şubat 2025. https://open.unicef.org/download-pdf?country-name=Turkiye&year=2024

DAYANDIĞIMIZ İLKELER

Bu rehberdeki her öneri, aşağıdaki beş ilkeden birine dayanır. Bir konuda ne yapacağınızdan emin olamazsanız, bu ilkelere dönün; rehberde yazmayan durumlarda da yol gösterirler. İlkeler, dünya futbolunun çocuk koruma çerçevesinden alınmış ve Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'ye dayanmaktadır. Türkiye bu sözleşmeye 1995'ten bu yana taraftır.

İLKE

1 Çocuğun üstün yararı doğrultusunda hareket ederiz. Çocuğu korumak, onun spordan aldığı keyfi ve gösterdiği performansı da artırır; ikisi birbirinin alternatifi değildir.

2 Çocuk hakları sporun her alanında gözetilir. 18 yaşın altındaki herkes çocuktur. Her çocuğun güvenli ve kapsayıcı bir ortamda spor yapma hakkı vardır. Çocuğu önce sporcu değil çocuk olarak görürüz. Çocukların kendilerini ilgilendiren kararlarda görüş bildirme hakkı vardır.

3 Bu ilkeler bütün çocuklara ayrım gözetilmeksizin uygulanır: cinsiyet, engel durumu, dil, din, köken, sosyal durum veya sportif yetenek fark etmez.

4 Çocukları korumak herkesin sorumluluğudur. Kulüpteki rolünüz ne olursa olsun, çocuklar gözetiminizdeyken korumak istisnasız bir görevdir.

5 Görev ve sorumluluklar tanımlanmış olmalı; her endişe gecikmeksizin, belirlenmiş usullere ve ulusal mevzuata uygun biçimde, çocuğun yüksek yararı gözetilerek ele alınmalıdır.

Dördüncü İlke Neden Bu Kadar Önemli?

Çünkü kulüplerde en sık duyulan cümle şudur: "Bu benim işim değil."

Antrenör "ben teknik görevliyim" der, tesis görevlisi "ben saha bakımcısıyım" der, yönetici "ben idari işlerdeyim" der. Bu cümlelerin her biri tek tek makul görünür; hepsi birlikte ise çocuğu korumasız bırakır.

Koruma sorumlusu atamak, sorumluluğu tek kişiye devretmek anlamına gelmez. Sorumluluk herkeste kalır; sorumlu kişi yalnızca bilginin nereye gideceğini belirler.

BU REHBER KİMİN İÇİN?

Bu rehber, 18 yaş altı sporcularla çalışan her spor kulübü için hazırlandı.

Branşınız futbol değilse

Rehberdeki örnekler ağırlıklı olarak futboldan; çünkü dayandığı saha çalışması bir futbol kulübünde yapıldı. Ama anlatılan yöntemin tamamı her branşta geçerlidir. Soyunma odası, servis yolculuğu, bire bir çalışma, sosyal medya, veli ilişkisi — bunlar branşa göre değişmez. Mevzuat tarafında ise şunu bilmeniz gerekiyor: Türkiye Futbol Federasyonu, çocuk korumaya ilişkin ayrı ve ayrıntılı bir talimatı olan federasyondur. Diğer branşların federasyonlarında bu düzeyde özel bir düzenleme genellikle bulunmaz. Bu, o branşlarda sorumluluğun daha az olduğu anlamına gelmez; yalnızca spora özgü bir yol haritası verilmemiş olduğu anlamına gelir

Branşınız ne olursa olsun aşağıdaki çerçeve sizin için de bağlayıcıdır:

BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme	Türkiye 1995'ten bu yana taraftır. 18 yaş altı herkes çocuktur; çocuğun yüksek yararı bütün kararlarda öncelikle gözetilir.
5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu	Korunma ihtiyacı olduğunu öğrendiğiniz bir çocuğu ilgili mercilere bildirmek yükümlülüğünüzdür. Bu yükümlülük yalnızca kamu görevlilerine ait değildir.
Türk Ceza Kanunu	Çocuğa karşı işlenmiş bir suçu öğrenip bildirmemenin ayrıca cezai sonuçları vardır.
7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu	Spor kulüpleri Gençlik ve Spor Bakanlığına tescillidir ve Bakanlık denetimine tabidir. Kulüp, tüzel kişi olarak sorumluluk taşır.
Branş Federasyonunun Talimatları	Futbolda TFF Futbolda Sporcu Esenliği ve Çocuk Koruma Talimatı doğrudan uygulanır. Diğer branşlarda federasyonunun antrenör, tescil ve disiplin talimatlarını kontrol edin.

PLAY SAFE : ESKİŞEHİRSPOR MODEL

KULÜBÜNÜZÜN ÖLÇEĞİ

Kulüpler birbirinden çok farklı büyüklükte. Aynı adımları herkesten aynı sürede beklemek gerçekçi değil. Ama bir şeyin altını çizmek gerekiyor: ölçek, hangi önlemin alınacağını değil, o önlemin hangi sürede ve hangi yöntemle alınacağını belirler. Aşağıdaki tablodan kendi kulübünüzü bulun.

	A- Tek Kişilik Yapı	B- Küçük Kulüp	C- Altyapılı Kulüp
Nasıl Anlarsınız?	Çocuklarla ilgilenen 1–2 kişi var ikisi de gönüllü olabilir.	Çocuklarla ilgilenen 3–8 kişi var, en az biri düzenli ücret alıyor.	Yaş kategorileri ayrılmış, idari personel ve tesis görevlisi var.
Asgari Hedefiniz?	Bölüm 1, 2, 4 ve 6.	A'ya ek olarak Bölüm 3 ve 5.	Rehberin tamamı.
Ne Kadar Sürer?	1 hafta içinde ilk adımlar. En geç 1 ay içinde tamamı.	En geç 2 ay içinde tamamı.	En geç 3 ay içinde tamamı.
Maliyeti Nedir?	Düşük maliyetle başlatılabilir. Belgeler e-Devlet üzerinden ücretsiz alınır; pano ve afiş dışında masraf doğmaz.	Düşük maliyetle başlatılabilir. Eğitim ve bilgilendirme toplantıları kulüp içinde yapılabilir.	Altyapı faaliyetlerinin kapsamına göre maliyeti olacaktır.

NEREDEN BAŞLAYACAĞINIZI BİLMİYORSANIZ.

Şu üç adım her kulüp için geçerlidir.

1. Yönetim kurulu kararıyla bir çocuk koruma sorumlusu belirleyin (Bölüm 2).
2. Çocuklarla çalışan herkesten adli sicil belgesi ve imzalı taahhütname toplayın (Bölüm 3).
3. Bildirim için başvurulacak kişi ve numaraları çocukların görebileceği bir yere asın (Bölüm 6).

Bu üçünü yaptığınızda, hiçbir şeyi olmayan bir kulüpten temel düzeyde koruması olan bir kulübe geçmiş olursunuz.

İKİ KELİME, İKİ FARKLI İŞ.

Bu rehberde sık geçen iki kavram var ve karıştırılmaları uygulamada sorun yaratıyor.

ESENLİK (KORUMA / SAFEGUARDING)	ÇOCUK KORUMA (MÜDAHALE / CHILD PROTECTION)
Kötü bir şey olmadan önce yaptığınız her şey. Kuralları yazmak, doğru kişiyi işe almak, soyunma odasını düzenlemek, çocuğa haklarını anlatmak. Sürekli ve önleyicidir.	**Somut bir endişe veya olay ortaya çıktığında yaptığınız şey. Bildirmek, kayıt tutmak, çocuğu güvene almak, yetkili mercie yönlendirmek. Belirli bir olaya bağlıdır.**

Futbolda mevzuatın adı da bu ikisini birlikte içerir: "Futbolda Sporcu Esenliği ve Çocuk Koruma Talimatı". Yani düzenleme hem önlemeyi hem müdahaleyi kapsıyor.

Kulüplerin en sık yaptığı hata, yalnızca ikincisine hazırlanmak. Bir şey olduğunda ne yapacağını düşünmek ama olmasını önleyecek düzeni kurmamak. Bu rehberin sekiz bölümünün altısı önlemeyle ilgilidir.

Futbol kulübüyseniz: üç somut yükümlülük

Türkiye Futbol Federasyonu'na tescilli bütün kulüpler — amatör olanlar dâhil — Futbolda Sporcu Esenliği ve Çocuk Koruma Talimatı kapsamındadır. Talimat 2023'te yürürlüğe girdi ve kapsamı geniş tutuldu: kulüpler, başkanlar, yöneticiler, çalışanlar, teknik görevliler, futbolcular, taraftarlar ve futbolla ilgili faaliyette bulunan herkes.

FUTBOL KULÜPLERİ İÇİN ÜÇ SOMUT SORUMLULUK

MADDE 6

Çocuklarla çalışacak ücretli veya gönüllü herkes belirli belgeleri işverene vermek zorundadır. Belgelerin doğruluğu, kontrolü ve takibinden işveren sorumludur.

SİZİN İÇİN NE ANLAMA GELİYOR?

Antrenörlerinizin ve gönüllülerinizin dosyasını tutmak sizin sorumluluğunuz. Belgeyi kişi verir, takibini kulüp yapar.

MADDE 10

Tescilli tüm kulüpler, çocuk koruma konusunda uzman en az bir personelini Kulüp Sporcu Esenliği ve Çocuk Koruma Yetkilisi olarak görevlendirmek zorundadır.

SİZİN İÇİN NE ANLAMA GELİYOR?

Kulüpte bu işten sorumlu, adı belli bir kişi olmak zorunda.

MADDE 5

Çocuklarla bire bir çalışmalardan mümkün olduğunca kaçınılmalı; çalışmalar en az iki yetişkin gözetiminde yapılmalıdır. Mümkün değilse açık alanda veya en az iki çocuğun bulunduğu ortamda çalışılmalıdır.

SİZİN İÇİN NE ANLAMA GELİYOR?

Bir yetişkinin bir çocukla kapalı bir alanda yalnız kalması kural dışıdır. Bu, rehberdeki en önemli kuraldır.

UYMAZSAK NE OLUR?

Burada net olmak gerekiyor, çünkü konu sıklıkla yanlış aktarılıyor.

Talimat, "politikası olmayan kulübe şu kadar ceza" şeklinde işleyen bir düzen kurmuyor. Talimattaki para cezaları, Sporcu Esenliği ve Çocuk Koruma Kurulu'nun bir vaka üzerine verdiği tedbir kararına uyulmaması hâlinde devreye giriyor. Bu cezalar lige göre değişiyor; Bölgesel Amatör Lig, Gelişim Ligleri ve Kadınlar Ligi için 75.000 TL'den 100.000 TL'ye kadar, diğer amatör kulüpler için Futbol Disiplin Talimatı'ndaki ikame ve ilave cezalar şeklinde uygulanıyor. Tedbire uyulmamakta ısrar edilirse ligden ihraç kararı dahi verilebiliyor. Tutarlar dönemsel olarak güncellendiğinden, kulübünüzü ilgilendiren rakamı Talimat'ın güncel metninden kontrol edin.

Talimat'ın 6. maddesi belgelerin doğruluğunu, kontrolünü ve takibini işverene —yani kulübe— yükler; bu yükümlülük bir vaka olup olmamasına bağlı değildir. 7405 sayılı Kanun kapsamında Gençlik ve Spor Bakanlığının denetim yetkisi ile federasyonun tescil ve denetim işlemleri de süreklidir.

Vaka çıktığında tablo şu olur: kulüp, mevzuatın açıkça istediği önlemleri almamış durumdadır. Bu, hem kulübün hem de o anda görevde olan yöneticilerin sorumluluğunu ağırlaştırır.

ASIL GEREKÇE BU DEĞİL.

Sayfa 9'da yer alan 1 numaralı tablodakiler mevzuat tarafı. Ama bu rehberdeki adımları cezadan kaçınmak için atmıyorsunuz.

Bu adımların tamamı, bir çocuğun zarar görmesini önlemek için var. Çocuk koruma sistemi olan bir kulüpte şiddet ya da istismar imkânsız hâle gelmez; ama çok daha zorlaşır, çok daha erken fark edilir ve fark edildiğinde ne yapılacağı bilinir.

Bir de şunu bilin: bu adımlar yalnızca çocukları değil, sizi de korur. Kuralları yazılı olan, iki yetişkin ilkesini uygulayan, kayıt tutan bir kulüpte çalışan antrenör, haksız bir suçlamaya karşı da korunmuş olur.

Tablo 1. Spor Kulüplerinde Çocuk Koruma: Yasal Yükümlülükler, TFF Düzenlemeleri ve İyi Uygulama Önerileri

Yasal Yükümlülük	TFF'ye Özgü Düzenleme	Rehber Önerisi
Bütün kulüpler ve kişiler için kanundan doğar. – Korunma ihtiyacı olan çocuğu ilgili merciye bildirmek (5395 s. ÇKK m. 6). – Çocuğa karşı işlenmiş suçu bildirmek (TCK m. 278–280). – Kişisel verileri hukuka uygun işlemek ve korumak (6698 s. KVKK). – Tüzel kişi olarak kulüp sorumluluğu ve Bakanlık denetimine tabi olmak (7405 s. Kanun).	**TFF'ye tescilli futbol kulüpleri için zorunludur.** – Çocuklarla çalışanlardan belge almak, doğruluğunu kontrol etmek ve takip etmek (Talimat m. 6). – Kulüp Sporcu Esenliği ve Çocuk Koruma Yetkilisi görevlendirmek (Talimat m. 10). – Bire bir çalışmalardan kaçınmak; en az iki yetişkin gözetimi (Talimat m. 5). – Kurul tedbir kararlarına uymak.	**Zorunlu değildir; iyi uygulama olarak önerilir.** – İki sorumlu belirlemek; mümkünse biri kadın, biri erkek. – Yazılı koruma politikası ve çocukların anlayacağı sürümü. – Yılda bir tesis turu ve risk çizelgesi. – Yönlendirme listesi, bildirim kutusu ve çocuklarla tanıtım oturumu. – Bölüm 8 öz değerlendirmesinin yılda bir doldurulması.

BÖLÜM 1 - Politikanız

Her şey tek bir yazılı taahhütle başlar. Bu, uzun bir belge olmak zorunda değil; bir sayfa yeterlidir. Belgenin uzunluğundan ziyade, yönetim kurulu tarafından onaylanmış ve herkesin görebileceği bir yerde olması daha önemlidir.

Neden yazılı olmak zorunda?

Çünkü sözlü niyetin muhatabı yoktur. Yeni gelen bir antrenör kulübün ne beklediğini bilemez, bir veli neye güveneceğini bilemez, bir çocuk hakkının ne olduğunu bilemez. Yazılı bir metin bu üçüne aynı anda cevap verir.

İkinci bir sebep daha var: yazılı metin, kulüpte kim yönetici olursa olsun, devam edebilir. Yönetim değiştiğinde koruma yaklaşımı sıfırlanamaz.

Politikanız neleri söylemeli?

Kısa bir metinde şu yedi şeyin bulunması yeterlidir:

- Kulübün, 18 yaş altı herkesi zarardan korumayı taahhüt ettiği
- Bu taahhüdün ayrım gözetmeksizin bütün çocuklar için geçerli olduğu — cinsiyet, engel durumu, dil, köken veya sportif başarı fark etmez.
- Kulüpte bu işten sorumlu kişinin adı ve ulaşılabileceği yol.
- Çocuklarla çalışan herkesin "Davranış Kuralları" listesini imzaladığı.
- Bir endişe duyulduğunda nereye bildirileceği.
- Çocuğa ait bilgilerin nasıl saklanacağı ve ne kadar süre tutulacağı.
- Metnin ne zaman gözden geçirileceği (yılda bir yeterlidir).

Kopyalamayın, uyarlayın.

Bu rehberin sonundaki form ekinde doldurmaya hazır bir politika şablonu var. Ama başka bir kulübün metnini olduğu gibi almak işe yaramaz.

Metni kendi kulübünüzde çalışan birkaç kişiyle birlikte gözden geçirin. Bu, hem metnin kulübe uymasını hem de imzalayacak kişilerin metni sahiplenmesini sağlar. Ofiste duran, kimsenin okumadığı bir politika hiçbir işe yaramaz.

Onaylandıktan sonra ne yapılır?

Yönetim kurulu kararına bağlanır. Karar defterine işlenir; tarih ve karar numarası olur.

Görünür bir yere asılır. Soyunma odası girişi, kulüp panosu, tesis girişi. Bir nüsha da idari odada dursun.

Çocukların anlayacağı bir sürümü hazırlanır. Beş maddeyi geçmeyen, büyük puntolu bir versiyon. "Burada güvendesin, kurallar şunlar, bir şey olursa şu kişiye söyle."

Velilere ulaştırılır. Sezon başı veli toplantısında dağıtılır veya kayıt evrakına eklenir.

Yeni gelen herkese verilir. Antrenör, gönüllü, stajyer — göreve başlarken okur ve imzalar.

BÖLÜM 2 - Kim Sorumlu

Bir koruma sisteminin işleyip işlemediğini anlamanın en hızlı yolu şu soruyu sormaktır: bir çocuk endişe duyduğunda kime gidecek?

Cevap "kulüpteki herkese" ise, sistem yok demektir. Herkesin sorumlu olduğu iş, kimsenin sorumlu olmadığı iştir. Bu yüzden mevzuat da uluslararası standartlar da aynı şeyi istiyor: adı belli bir kişi.

2.1 Bu kişi ne yapar, ne yapmaz?

YAPAR	YAPMAZ
Endişe ve bildirimleri toplar, kayda geçirir.	Soruşturma yürütmez, kim haklı kim haksız diye karar vermez.
Nereye yönlendirileceğini bilir ve yönlendirir.	Vakayı kulüp içinde çözmeye çalışmaz.
Personel dosyalarının tamam olup olmadığını takip eder.	Kendisi işe alım kararı vermek zorunda değildir.
Yılda bir tesisi gözden geçirir, riskli noktaları not eder.	Tesis tadilatından sorumlu değildir.
Yeni gelenlere kuralları anlatır.	Eğitim vermek zorunda değildir; eğitimi dışarıdan alabilir.
Çocukların kendisini tanımasını sağlar.	Çocuklara sır tutma sözü vermez.
Kayıtları güvenli tutar ve görev değişiminde tutanakla devreder.	Kayıtları kişisel telefonunda veya e-postasında tutmaz.

Bu listede en çok yanlış anlaşılan şey, sorumlu kişinin görevinin istismarın olup olmadığına kendisinin karar vermeye çalışmasıdır.Sorumlu kişinin görevi istismarın olup olmadığına karar vermek değildir. Görevi, endişeyi doğru yere iletmektir. Bu ayrım hem kişiyi taşıyamayacağı bir yükten kurtarır hem de çocuğun doğru mercilere ulaşmasını sağlar. Bu aşamada bilgi gizliliği kritiktir. Bilgiler yalnızca çocuğun korunması amacıyla ve yalnızca bilmesi gerekenlerle paylaşılır: kulüpte koruma sorumlusu ve ikinci sorumlu, kulüp dışında yetkili merciler. Bu paylaşım çocuğa önceden anlatılmalıdır.

2.2 Kim olabilir?

Mevzuat "çocuk koruma konusunda uzman personel" diyor. Amatör kulüp gerçekliğinde bu şart genellikle şöyle karşılanır: mevcut kişilerden biri, konuya ilişkin bir eğitim alarak bu niteliği kazanır. FIFA'nın çevrimiçi ve ücretsiz koruma eğitimi bu amaçla kullanılabilir. Eğitim bir başlangıçtır; yeterlilik, görev tanımı, düzenli destek ve bu işe ayrılmış zamanla birlikte oluşur. Aşağıdaki dört kalem, bu görevin asgari donanımıdır.

1. Yazılı görev tanımı. Yönetim kurulu kararına bağlanır. Hangi işleri yaptığını, hangi yetkiyi kullandığını, kime rapor verdiğini ve kendisi hakkında endişe doğduğunda kimin devreye gireceğini içerir.

2. Başlangıç eğitimi. Göreve başlarken ya da ilk üç ay içinde en az bir temel çocuk koruma eğitimi tamamlanır. FIFA'nın çevrimiçi ve ücretsiz koruma eğitimi, UNICEF ve sivil toplum kuruluşlarının eğitimleri ile il düzeyinde verilen eğitimler bu amaçla kullanılabilir.

3. Düzenli uzman desteği. Kulübün dışından, danışabileceği bir adres belirlenir: baro çocuk hakları merkezi, belediye çocuk hakları birimi, il aile ve sosyal hizmetler müdürlüğü veya bir üniversite birimi. Bu kişi yılda en az bir kez kendisini güncelleyecek bir eğitime ya da toplantıya katılır.

4. Ayrılmış zaman. Görev için haftalık bir zaman tanımlanır. Küçük bir kulüpte haftada bir saat dahi yeterli bir başlangıçtır; önemli olan bu işin kişinin diğer görevlerinin üstüne "ek iş" olarak bırakılmamasıdır.

Bu kişi uzman değildir ve uzman gibi davranmaz: teşhis koymaz, soruşturma yürütmez, terapi uygulamaz. İşi, endişeyi doğru yere ve zamanında iletmek, kaydı tutmak ve kulübün önleyici düzenini işletmektir.

Seçerken üç şeye bakın: Çocukların ulaşabildiği biri olsun. Haftada bir uğrayan bir yönetici değil, çocukların yüzünü tanıdığı biri.

Sportif karar veren kişi olmasın. Kadroyu kuran, kimin oynayacağına karar veren kişi aynı zamanda bildirim mercii olursa, çocuk bildirimde bulunmanın kendisine oynama süresi olarak geri döneceğinden çekinir. Bu, akademilerde en sık görülen yapısal hatadır.

Kalıcı olsun. Bir sezon sonra ayrılacak biri değil; kulüple bağı sürecek biri tercih edilmeli.
Mümkünse iki kişi belirleyin: biri kadın, biri erkek olsun. Bir çocuk her konuyu her yetişkine anlatamaz. İkinci kişi yedek değil, alternatif bir yoldur.

2.3 Kulübünüz küçükse

Kadrosu bir iki kişiden oluşan kulüplerde sık duyulan bir itiraz var: "Bizde zaten tek kişi var, kimi görevlendirelim?"

Bu itirazın kabul edilebilir bir tarafı yok. Çocukları korumak, kulübün büyüklüğüne bağlı bir yükümlülük değildir. Bir kulüp çocuk çalıştırıyorsa, o çocukların güvenliğini sağlamak da o kulübün işidir. Kadro darlığı bu sorumluluğu ortadan kaldırmaz; yalnızca nasıl yerine getirileceğini değiştirir. Kadronuz dar olduğunda ilk koruma adımınız, yanınıza birini almaktır. Bu, maaşlı personel almak anlamına gelmez. Aşağıdaki yolların her biri uygulanabilir ve hiçbiri masraf gerektirmez:

Nasıl kurarsınız?

1.Kulüp dışından ikinci yetişkin: Antrenmanlarda düzenli olarak bulunacak ikinci bir yetişkin bulmak, hem "iki yetişkin" kuralını uygulanabilir kılar hem de bire bir kalma riskini ortadan kaldırır. Emekli bir öğretmen, bir veli veya mahalleden düzenli gelebilecek bir gönüllü bu rolü üstlenebilir.

2.Komşu kulüple karşılıklı düzen: Aynı bölgedeki iki küçük kulüp, birbirinin ikinci başvuru mercii olmayı kararlaştırabilir. Her kulüp kendi sorumlusunu atar; çocuk kendi kulübüne söylemek istemezse diğerine gidebilir.

3.Federasyon veya belediye düzeyinde ortak mercii: Amatör spor kulüpleri federasyonu ya da belediyenin çocuk hakları birimi bünyesinde bölgedeki kulüplere hizmet veren bir irtibat kişisi varsa, kulüp bu kişinin bilgisini kendi panosuna asar. Bu, kulübün kendi sorumlusunu atma yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz; ona ek bir yol açar.

Hangi yolu seçerseniz seçin, kulüpte adı belli bir sorumlu bulunması şarttır. İkinci yol, o kişinin yerine geçmez; yanına gelir. Amaç, çocuğun önünde tek bir kapı olmamasıdır.Kadro darlığı gerekçesiyle bu adımı ertelemek, uygulamada şu anlama gelir: çocuk bir sorun yaşadığında gidecek yeri yoktur. Yanınıza ikinci bir yetişkin almak bir hafta içinde yapılabilecek bir iştir ve kulübünüzün koruma kapasitesini tek adımda ikiye katlar.

İkinci yetişkin olarak görevlendirilen herkes — veli temsilcisi, gönüllü, emekli bir öğretmen, komşu kulüpten gelen kişi — çocuklarla çalışan personelle aynı güvenli seçim sürecinden geçer:
Bölüm 3'teki belgeler, imzalı davranış kuralları ve en az bir referansın teyidi. "Gönüllü" olmak bu süreçten muafiyet sağlamaz; aksine düzenli olarak çocuklarla bulunacak bir kişi için süreç daha da gereklidir.

Belediyeler ve federasyonlar için not: Yukarıdaki üçüncü yol, kulüplerin tek tek çözmekte zorlandığı bir ihtiyacı bölgesel ölçekte karşılar. Bir ilçedeki otuz amatör kulübün her birinin ayrı bir yönlendirme ağı kurması beklenemez; buna karşılık o otuz kulübe hizmet verecek tek bir irtibat noktası kurmak mümkündür. Belediye spor tesislerini kullandıran veya kulüplere destek veren kurumlar için bu, düşük maliyetli ve yüksek etkili bir adımdır.

2.4 Görevlendirmeyi nasıl yaparsınız?

- Yönetim kurulu toplanır ve karar alır. Kararda kişinin adı, soyadı ve unvanı açıkça yazılır.
- Kararda mevzuattaki "Kulüp Sporcu Esenliği ve Çocuk Koruma Yetkilisi" ifadesi kullanılır.
- Karar ilgili yerlere bildirilir.
- Kişinin adı ve ulaşılabileceği yol tesiste görünür biçimde ilan edilir.
- Kişi, koruma eğitimini üç ay içinde tamamlar.

En sık yapılan hata

Görevlendirme yapılır, karar defterine yazılır, dosyaya konur — ve kimse bilmez.
Atama ile duyurma aynı işin iki parçasıdır. Uluslararası koruma çerçevelerinde "çocukların kime başvuracağını bilmemesi" ayrı bir risk kalemi olarak tanımlanır. Adı asılmamış bir sorumlu, olmayan bir sorumluyla aynı şeydir.

BÖLÜM 3 - İnsanları Seçmek

Çocuk koruma sisteminin en etkili tek adımı, çocuklarla çalışacak kişiyi doğru seçmektir. Sonraki bütün önlemler, bu adım atlandığında ikinci savunma hattı hâline gelir.

Kimse işe alım sürecini yüzde yüz güvenli hâle getiremez. Amaç da bu değildir. Amaç, çocuklarla çalışmaya uygun olmayan kişilerin kulübe girmesini zorlaştırmak ve zaten uygun olan kişilerin ne beklendiğini baştan bilmesini sağlamaktır.

3.1 Toplanması gereken belgeler

Futbol kulüpleri için bu liste mevzuattan doğar: çocuklarla çalışacak ücretli veya gönüllü herkes aşağıdaki belgeleri kulübe vermek zorundadır. Belgelerin doğruluğunu kontrol etmek ve takip etmek kulübün sorumluluğudur. Diğer branşlarda bu liste bir zorunluluk olmasa da uygulanması önerilir.

Belge	Nereden Alınır?	Notlar
Adli sicil belgesi	E-Devlet, Birkaç dakikada.	Her yıl yenilenir. "Adli sicil ve arşiv kaydı" seçeneğiyle alınmalıdır. Adli sicil kaydı tek başına bir koruma önlemi değildir.
İkametgâh belgesi	E-Devlet.	Adres değiştiğinde güncellenir.
Referans mektubu	Önceki iş yeri.	Daha önce çalıştığı yer varsa istenir. En az iki referans almanız önerilir.
Ayrılma nedeni beyanı	Kişinin kendi yazılı beyanı.	Önceki görevlerinden neden ayrıldığına dair kısa açıklama.
Taahhütname	Kulüp verir, kişi imzalar.	Mevzuata uyacağını ve aykırı davrananları bildireceğini taahhüt eder. Örneği form ekindedir.

Adli sicil, ikametgâh ve taahhütname üç kalemi de masrafsızdır ve birkaç gün içinde tamamlanabilir. Kadronuzdaki herkese bir mesaj atıp e-Devlet üzerinden iki belgeyi göndermelerini istemek, koruma sisteminizin ilk somut adımıdır. Diğer kalemleri sonraya bırakabilirsiniz; bu üçünü bırakmayın.

3.2 Gönüllüler

Gönüllüler çoğu kulüpte en çok unutulan gruptur. Oysa mevzuat ücretli çalışan ile gönüllü arasında ayrım yapmaz: çocuklarla çalışacak gönüllüler de aynı belgeleri verir.

Bu, gönüllülüğü zorlaştırmak için değil, gönüllüyü de korumak için gereklidir. Kuralları belli olmayan bir ortamda çalışan gönüllü, bir sorun çıktığında en savunmasız kişidir.

3.3 Görüşmede sorulacak sorular

İşe alım görüşmesinde çocuk korumaya dair birkaç soru sormak, hem adayın yaklaşımını gösterir hem de kulübün bu konuyu ciddiye aldığını baştan belli eder. Şu dört soru yeterlidir:

1. Daha önce çocuklarla çalıştınız mı? Nesini sevdiniz, nesini zor buldunuz?
2. Antrenmana katılmak istemeyen bir çocukla nasıl ilgilenirsiniz?
3. Bir meslektaşınızın bir çocuğa karşı davranışından rahatsız olsanız ne yapardınız?
4. Sizce çocukları sporda korumak ne demek?

Doğru cevap aramıyorsunuz. “Karışmam” diyen bir aday ile “çocuğun güvende olduğundan emin olurum, gördüğümü yazarım ve ilgili kişiye / koruma sorumlusuna bildiririm” diyen aday arasındaki fark, aradığınız bilgidir.

3.4 Dosya düzeni

Belgeleri toplamak yetmez; hangi belgenin kimden, ne zaman alındığını gösteren tek bir kayıt tutun. Bir defter veya basit bir tablo yeterlidir. Mevzuat takibi kulübe yüklediği için, belgelerin varlığı kadar takibinizin belgelenebilir olması da önemlidir.

Kayıtta şu sütunlar bulunsun: ad soyad, görev, belge adı, alınma tarihi, yenileme tarihi.

BÖLÜM 4 - Davranış Kuralları

Davranış kuralları, kulübün "burada ne yapılır, ne yapılmaz" sorusuna verdiği yazılı cevaptır. Politikanız niyeti anlatır; davranış kuralları o niyeti günlük davranışa çevirir.

Dört ayrı metne ihtiyacınız var. Hepsi kısa olmalı ve hepsi imzalanmalı.

Kimin İçin?	Ne Zaman Alınır?	Neden Ayrı?
Personel ve Gönüllüler	Göreve başlarken.	Yetişkin–çocuk ilişkisinin sınırlarını tanımlar. En ayrıntılı metin budur.
Veliler	Kayıt veya kayıt yenileme sırasında	Saha kenarı davranışı, antrenöre bireysel başvuru sınırları ve paylaşım kuralları velilerin sorumluluğudur.
Çocuklar	Sezon başı oturumunda, birlikte konuşularak.	Çocuğa hem sorumluluklarını hem haklarını anlatır. İmzalatmak değil, anlatmak esastır.
Ziyaretçiler ve dış hizmet	Tesise girmeden önce.	Fotoğrafçı, servis şoförü, dış eğitmen, ziyaretçi gruplar için kısa bir metin yeterlidir.

4.1 Personel davranış kuralları: asgari içerik

Aşağıdaki maddeler her kulüpte bulunmalıdır. Form ekindeki şablon bunları içerir; kendi kulübünüze göre ekleme yapabilirsiniz, ama çıkarmayın.

1. Çocuklarla bire bir ve kapalı alanda yalnız kalmam. Zorunlu hâllerde açık alanda veya başka birinin görebileceği yerde çalışırım.
2. Çocuklara fiziksel ceza uygulamam; bağırma, aşağılama, küçük düşürme ve alay yoluyla ceza vermem.
3. Fiziksel temasım yalnızca sportif tekniğin gerektirdiği kadar, açıkta ve çocuğun rızasıyla olur.
4. Çocuklarla kişisel telefonumdan veya sosyal medya hesabımdan bire bir yazışmam. İletişimi veli bilgisi dâhilindeki grup kanallarından veya kulübün resmî kanalından yürütürüm.
5. Çocuklarla aramda sır olmaz. Çocuğa "bunu kimseye söyleme" demem.

6. Çocuklara kulüp dışında bireysel görüşme, yolculuk veya buluşma önermem.

7. Soyunma odası ve duş alanlarına gereksiz girmem; girmem gerekirse yalnız girmem.

8. Çocukların fotoğrafını kulübün izni, velinin onayı ve çocuğun kendi görüşü alınmadan çekmem ve paylaşmam.

9. Çocuklarla çalışırken alkol veya uyarıcı madde etkisinde bulunmam, çocukların yanında sigara içmem.

10. Ayrım yapmam; sportif yeteneğe göre çocuklar arasında değer farkı gözetmem.

11. Bir endişem olduğunda, ne kadar küçük görünürse görünsün, kulüp koruma sorumlusuna bildiririm.

12. Bu kuralların bir meslektaşım tarafından ihlal edildiğini gördüğümde de bildiririm.

4.2 Veli davranış kuralları

Veliler, kulüp ekosisteminin en çok ihmal edilen halkasıdır. Oysa saha kenarındaki baskı, antrenöre yapılan bireysel başvurular ve üçüncü kişilerle kurulan temaslar hep bu alandan geçer.

Veli metninde şunlar bulunmalıdır:

Maç ve antrenmanlarda çocuklara, antrenörlere, hakemlere ve rakip takıma karşı saygılı davranmak; kenardan bağırmamak, baskı kurmamak.

Çocuğun sportif geleceğine dair konuları antrenörle bireysel değil, kulübün belirlediği kanaldan görüşmek.

Menajer, aracı veya başka bir kulüpten gelen temasları kulübe bildirmek.

Diğer çocukların fotoğrafını izinsiz çekmemek ve paylaşmamak.

Çocuğun güvenliğine dair bir endişe duyduğunda kulüp koruma sorumlusuna bildirmek.

Metnin sonunda velinin hakları da yazılmalıdır: kulübün koruma politikasını görme, çocuğundan sorumlu kişinin kim olduğunu bilme, çocuğuyla ilgili bir sorun olduğunda haberdar edilme, endişesinin dinlenmesi. Yalnızca yükümlülük listeleyen bir metin karşılık bulmaz.

4.3 Çocuklar için

Türkiye Futbol Federasyonu'nun çocuklara yönelik hazırladığı Güvenli11[2] yayını , hem sporcu haklarını hem sporcu sorumluluklarını çocuğun anlayacağı dilde anlatır ve bildirim hattı bilgisini içerir. Futbol kulübüyseniz sıfırdan bir metin yazmak yerine bu yayını kullanın; federasyonun kendi materyaliyle uyumlu olmanız daha güçlüdür.

Kulüp düzeyinde eklemeniz gereken yalnızca şu üç bilgidir:

1. Bu kulüpte senden sorumlu koruma kişisi kim, nerede bulunur.
2. Bir şey seni rahatsız ederse nereye, nasıl söyleyebilirsin.
3. Söylediğinde ne olur — kimin okuyacağı, sana geri dönüleceği ve seni zor duruma bırakmayacak şekilde, sana açıklanarak hareket edileceği.

Bu üçünü, sezon başında her yaş grubuyla ayrı ayrı, en az bir saat ayırarak konuşun. Oturumu iki yetişkin birlikte yürütsün. Küçük yaş gruplarında dil sadeleştirilmelidir.

4.4 İmza veya yenileme

Metinler göreve başlarken imzalanır; yeni gelen herkes için tekrarlanır.

İmzalı nüshalar kişi dosyasında saklanır.

Yılda bir hatırlatma yapılır; metinde değişiklik olursa yeniden imzalanır.

İmza tek başına yeterli değildir. En az bir kez, kurallar toplu olarak okunup konuşulmalıdır.

İmzalanmış ama okunmamış bir metin, hiç olmayan bir metinden daha tehlikelidir çünkü var sanılır.

.

[2] https://www.tff.org/Resources/TFF/Documents/guvenli11.pdf

BÖLÜM 5 - Riskli Alanlar

İstismar rastgele yerlerde olmaz. Gözetimin azaldığı, yetişkinle çocuğun yalnız kalabildiği ve kimsenin görmediği alanlarda yoğunlaşır. Bu alanlar her kulüpte aşağı yukarı aynıdır.

5.1 Neyi arıyoruz?

Riskli alanları konuşmadan önce, neyi aradığımızı adlandırmak gerekiyor. Çocuğa yönelik zarar tek bir biçimde gelmez ve çoğu zaman "istismar" kelimesinin çağırdığı tabloya benzemez.

Aşağıdaki tanımlar kısa tutulmuştur; amaç tanı koymak değil, bir antrenörün ya da gönüllünün gördüğü şeyi adlandırabilmesini sağlamaktır.

Kavramların ortak tanımlanması, farklı paydaşların aynı dili kullanabilmesi için gereklidir. Bu nedenle buradaki tanımlar Toy Gençlik Derneği Çocuk Koruma Politikası'nın Tanımlar bölümünden alınmış ve spor ortamına uyarlanmıştır. Kulübünüzün politikasını yazarken aynı tanımları kullanmanız, bildirim yaptığınızda kurumlar arasında anlam kayması olmamasını sağlar.

Çocuk kimdir? 18 yaşın altında, gelişen kapasiteye sahip, yetişkinlerden farklı ihtiyaçları olan hak sahibi birey. Türk Ceza Kanunu m. 6/1-c ve Çocuk Koruma Kanunu m. 3/1-a uyarınca daha erken yaşta ergin olsa bile 18 yaşını doldurmamış kişi çocuktur.

Sporda bunun pratik karşılığı şudur: bir sporcunun profesyonel sözleşmesi olması, kendi parasını kazanması ya da büyük takımda oynaması onu çocuk olmaktan çıkarmaz. 18 yaşını doldurmamış her sporcu bu rehberin kapsamındadır.

Çocuğa karşı şiddet — çatı tanım: Çocuğun sağlığı, yaşamı, gelişimi veya onuru açısından fiilî ya da potansiyel zararla sonuçlanan her türlü kötü muamele; fiziksel, duygusal, ekonomik veya cinsel istismar; ihmal; ticari veya başka amaçlı sömürü. Kasıtlı ya da kasıtsız, görünür ya da gizli olabilir.

Çocuğun zarar gördüğünü bilerek eylemsiz kalmak da şiddet sayılır. Rehberin "bir endişeyi bildirmek herkesin işidir" demesinin sebebi budur: görmezden gelmek tarafsızlık değildir.

Aşağıdaki tablo bu çatının altındaki biçimleri ayırır. Bir davranış birden fazla satıra girebilir; hangisine gireceğine karar vermek sizin işiniz değildir, bildirmek sizin işinizdir.

Fiziksel İstismar

Ne Demek?

Her türlü bedensel ceza, zalim veya aşağılayıcı muamele; yetişkinler ya da diğer çocuklar tarafından uygulanan fiziksel zorbalık. Zarar oluşmamış olması, davranışı istismar olmaktan çıkarmaz.

Spor Ortamında Nasıl Gözükür?

Vurma, itme, saç çekme, top ya da ekipman fırlatma. Cezalandırma amaçlı antrenman yükü, sakatlıkla oynamaya zorlama ve kilo baskısı da bu kapsamdadır.

Duygusal İstismar

Ne Demek?

Korkutma, tehdit, sürekli hiçe sayma, izole etme, aşağılama, alay etme, aşırı baskı ve otorite kurma gibi çocuğun psikolojik ve duygusal durumuna zarar veren eylemler.

Spor Ortamında Nasıl Gözükür?

Takım önünde aşağılama, lakap takma, görmezden gelme, bağırarak azarlama, "sen bu işi yapamazsın" türü sürekli değersizleştirme

Cinsel İstismar

Ne Demek?

Çocuğun, üzerinde güç veya kontrol sahibi bir kişi tarafından cinsel amaçla zorla ya da ikna edilerek cinsel etkileşime maruz bırakılması. Temas içerebilir ya da içermeyebilir; çocuğun "rıza"sı hukuken ve ahlaken geçerli değildir.

Spor Ortamında Nasıl Gözükür?

Gereksiz ve açıklanamayan temas, soyunma alanlarında ısrarlı bulunma, cinsel içerikli konuşma, görüntü istemek ya da göstermek.

Cinsel Sömürü

Ne Demek?

Güven ve ihtiyaç ilişkisinin cinsel amaçla kötüye kullanılması; çocuğun cinsel amaçla kullanılması karşılığında ona ya da bir başkasına yarar sağlanması.

Spor Ortamında Nasıl Gözükür?

Kadroda yer, oynama süresi, maddi destek ya da forma karşılığında kurulan ilişkiler.

Ekonomik İstismar ve Sömürü

Ne Demek?

Çocuğun emeğinin, kazancının ya da sportif geleceğinin ticari veya başka bir çıkar için kullanılması.

Spor Ortamında Nasıl Gözükür?

Çocuğun kazancına ailesi ya da üçüncü kişiler tarafından el konması, menajer ve aracıların çocukla doğrudan ilişki kurması, bedelsiz çalıştırma, transfer pazarlığında çocuğun söz hakkının bulunmaması.

İhmal

Ne Demek?

Çocuğun bakımından sorumlu kişilerin; sağlık, beslenme, güvenli yaşam koşulları ve duygusal gelişim gibi alanlarda yapması gerekenleri, yapabilecekken yapmaması. Yapılan bir şey değil, yapılmayan bir şeydir.

Spor Ortamında Nasıl Gözükür?

Sabitlenmemiş kale direği, kaygan zemin, gözetimsiz bırakma, servise bırakmama, sakatlıkla ilgilenmeme, su ve mola verilmemesi.

Akran Zorbalığı

Ne Demek?	Spor Ortamında Nasıl Gözükür?
Çocuklar arasında tekrarlanan, güç dengesizliğine dayanan fiziksel, sözel, ilişkisel veya dijital şiddet.	Soyunma odası şakaları, dışlama, eşya saklama ya da bozma, beden ve aile üzerinden alay, grup sohbetinde hedef gösterme. "Gelenek" veya "çaylak uygulaması" adı altında normalleştirilen davranışlar da bu kapsamdadır.

Bu türlerin hepsi spor ortamında görünür. Ama sporun kendine özgü, kolayca "antrenman kültürü" sayılabilen biçimleri de var. Aşağıdakiler bu rehberde şiddet olarak ele alınmaktadır:

Spora özgü biçimler — "Sertlik" değil, risk

Aşırı antrenman ve yüklenme. Çocuğun yaşına ve gelişimine uygun olmayan süre, sıklık ve yoğunlukta çalıştırılması; dinlenme ve büyüme dönemlerinin göz ardı edilmesi.

Sakatken ya da ağrıyla oynamaya zorlama. Çocuğun ağrı bildirimine inanılmaması, "dayan" denmesi, sağlık onayı olmadan sahaya sürülmesi.

Beden, kilo ve görünüm üzerinden aşağılama. Takım önünde kilo söylemek, tartıya çıkarmak, beden üzerinden lakap takmak, yeme davranışına müdahale etmek.

Su, tuvalet ve dinlenmenin engellenmesi. Molanın ceza aracı olarak kullanılması; sıcakta su verilmemesi.

Ceza amaçlı fiziksel yükleme. Hata karşılığında koşu, şınav ya da ağırlık verilmesi. Antrenman bir ceza aracı değildir.

Takıma kabul uygulamaları. Yeni gelen çocuğa yapılan küçük düşürücü "çaylak" ritüelleri, soyunma odası şakaları, görüntü alınması. Yapma denildiği hâlde süren bir davranış artık şaka değildir.

Oynama süresinin ceza aracı olarak kullanılması. Sportif gerekçe dışında, çocuğu hizaya getirmek için kadro dışı bırakmak ya da süre kesmek.

Seçilme üzerinden kurulan bağımlılık. "Benim sayemde oynuyorsun" ilişkisi; çocuğun geleceğinin tek bir yetişkinin takdirine bağlı olduğu izleniminin yaratılması.

Bu listedeki davranışların hiçbiri sportif başarıyla açıklanamaz. Bir davranışın yıllardır yapılıyor olması, onu kabul edilebilir kılmaz.

5.2 Soyunma odası ve duş

Sorun: Kapalı, gözetimsiz ve çocukların soyunduğu tek alan burasıdır. Aynı zamanda akran zorbalığının en sık yaşandığı yerdir.

Asgari kural: Yetişkin, soyunma odasına yalnız girmez. Girmesi gerekiyorsa ikinci bir yetişkinle girilir. Farklı yaş gruplarının aynı anda kullanması engellenir.

Nasıl uygulanır: Yaş gruplarının soyunma saatlerini ayırın — bu yalnızca çizelge düzenlemesidir. Kapıya "Bu alana yetişkinler yalnız girmez" yazan bir kâğıt asın. Duş kullanımı sırasında yetişkin içeride bulunmaz; ihtiyaç hâlinde kapı önünden seslenilir.

5.3 Bire bir çalışma

Sorun: Bireysel antrenman, sakatlık sonrası çalışma veya disiplin görüşmesi, yetişkinle çocuğu baş başa bırakır.

Asgari kural: Bire bir çalışmadan mümkün olduğunca kaçınılır. Kaçınılamıyorsa herkesin görebileceği açık bir alanda veya en az iki çocuğun bulunduğu ortamda yapılır. Asgari sayı sağlanamıyorsa çalışma iptal edilir.

Nasıl uygulanır: Bireysel sportif çalışmaları sahanın görünen bölümünde yapın. Çocukla konuşmanız gerekiyorsa ölçüt şudur: başkalarının görebildiği ama duyamadığı bir yer. Sahanın kenarı, tribün girişi ya da kapısı açık bir odanın içi — yakında ikinci bir yetişkinin bulunduğu bir düzen — bu ölçütü karşılar.

Çocuğun anlattığının başkaları tarafından duyulmaması da bir koruma gereğidir; görünür olmak, duyulur olmak anlamına gelmemelidir. İptal etmek de bir seçenektir; ertelenen bir antrenman, alınmamış bir risk kadar değerlidir.

5.4 Seyahat ve konaklama

Sorun: Deplasman, çocuğun aile gözetiminden en uzak olduğu andır. Servis, otel odası ve gece saatleri risk yoğunluğunun arttığı zamanlardır.

Asgari kural: Yetişkin çocukla aynı odada kalmaz. Serviste yetişkin ve çocuk oturma düzeni önceden belirlenir. Her seyahat için sorumlu bir yetişkin ve yedek bir irtibat kişisi tanımlanır.

Nasıl uygulanır: Seyahat öncesi bir sayfalık bir plan yapın: kim gidiyor, kim sorumlu, odalar nasıl dağıtılmış, acil durumda kim aranacak. Velilere bu planı gönderin. Servis şoförünün de davranış kurallarını imzalamış olması gerekir.

5.5 Dijital iletişim

Sorun: Antrenör ile sporcu arasındaki bire bir mesajlaşma, gözetimsiz ve iz bırakmayan bir alandır. Bu alan, kulüp dışına taştığı için en zor fark edilen risktir.

Asgari kural: Yetişkinler (antrenör, yönetici veya personel), çocuklarla kişisel sosyal medya veya mesajlaşma uygulamaları (WhatsApp vb.) üzerinden bire bir yazışmaz. Gerekli tüm iletişim, velilerin de dâhil olduğu şeffaf grup kanallarından veya kulübün resmî iletişim hesapları üzerinden yürütülür.

Nasıl uygulanır: Her yaş kategorisi için, içinde en az iki yetişkin personelin (örn. antrenör ve koruma sorumlusu) ve velilerin bulunduğu resmî iletişim grupları kurulur. Bireysel bir bilgilendirme yapılması zorunlu ise, mesaj mutlaka çocuğun velisine de eşzamanlı olarak iletilir. Bu kural yetişkinler için bağlayıcıdır; sınırı koruma yükümlülüğü çocuğa bırakılamaz.

Bu kural neden yetişkine yazılır? Bir çocuğun kendisinden yaşça ve kıdem olarak büyük bir yetişkinin mesajına sınır koyması beklenemez. Sınırı koyacak olan taraf, gücü elinde tutan taraftır. Bu yüzden kural, çocuğun ne yapmaması gerektiğini değil, yetişkinin ne yapmayacağını tanımlar.

5.6 Fotoğraf ve sosyal medya

Sorun: Kulüpler doğal olarak paylaşım yapar. Ancak bir çocuğun görüntüsü, yerini ve kimliğini ele verecek bilgilerle birlikte yayıldığında risk doğurur.

Asgari kural: Çocukların fotoğrafı velinin yazılı onayı ve çocukların kendi görüşü alınmadan çekilmez ve paylaşılmaz. Onay alınmış olsa dahi aşağıdaki ölçütler uygulanır.

• Çocuklar soyunuk veya uygunsuz pozda görüntülenmez; asgari olarak forma ve şort giyilmiş olur. Soyunma odası, duş ve tuvalet alanlarında fotoğraf çekilmez.

• Görsele iliştirilen bilgiler çocuğun evine, okuluna veya bulunduğu yere ulaşılmasını sağlamaz.

• Yeri belli eden tabela, bina veya işaretler kadraja alınmaz.

• Telefonda konum etiketi kapatılır.

• Dışarıdan hizmet alınan fotoğrafçı da davranış kurallarını imzalar ve referans kontrolünden geçirilir.

Engelli çocuklar, koruma altındaki çocuklar ve destek programlarıyla dahil olan çocuklar

Bu çocuklar için genel bir fotoğraf yasağı uygulanmaz. Bir çocuğun engelli olması, koruma altında olması ya da bir destek programından yararlanması, görünürlüğün ona zarar vereceği anlamına gelmez.

Karar, çocuğun durumuna özgü bir değerlendirmeyle verilir. Değerlendirmede üç soru sorulur:

1. Çocuk görüntülenmek istiyor mu? Çocuğun kendi görüşü sorulur ve yaşına göre ağırlık verilir. "İstemiyorum" yanıtı gerekçelendirilmek zorunda değildir.

2. Görüntünün yayılması çocuk için somut bir risk doğurur mu? Örnek riskler: çocuğun bulunabilirliğini ortaya çıkaran bilgiler, hakkında koruma ya da gizlilik kararı bulunması, aile içi şiddet geçmişi, mülteci ya da geçici koruma statüsüne bağlı risk, devam eden bir adli süreç.

3. Veli ya da yasal temsilci izni alınmış mı? İzin yazılıdır, hangi mecra için verildiğini belirtir ve süresiz değildir.

Değerlendirmenin sonucu kayda geçirilir ve sezon başında gözden geçirilir. Kararın uygulanmasında aşağıdaki kurallar geçerlidir:

– Çocuğun iradesi veli iznini aşar. Çocuk görüntülenmek istemiyorsa, veli izni bulunsa dahi görüntü alınmaz ve paylaşılmaz.

– İzin verilmemesi sportif katılımı etkilemez. Çocuk ya da velisi izin vermediğinde çocuk kadro dışı bırakılamaz, etkinliğin dışında tutulamaz, fotoğraf çekimi sırasında kenara alınmaz. Grup fotoğrafı çekiliyorsa düzen, çocuğun kendini dışlanmış hissetmeyeceği biçimde kurulur.

– Statü bilgisi görüntüyle birlikte verilmez. Çocuğun engeli, sağlık durumu, koruma statüsü ya da yararlandığı destek programı, fotoğrafın yanında ya da metinde belirtilmez.

– İzin geri çekilebilir. Çocuk ya da velisi izni sonradan geri çekerse görüntü, kulübün kendi kanallarından kaldırılır. Üçüncü kişilerin paylaşımları için kulüp talepte bulunur.

– Acındırıcı anlatı kullanılmaz. Görüntü, bağış toplama ya da sponsor tanıtımı amacıyla çocuğu mağdur olarak çerçeveleyen bir anlatının parçası yapılmaz. Çocuk, kulübün başarı hikâyesinin kanıtı değildir.

5.7 Sağlık müdahalesi ve fiziksel temas

Sorun: Sağlık müdahalesi, masaj ve bazı teknik düzeltmeler fiziksel temas gerektirir. Bu temas meşrudur, ama gözetimsiz olduğunda risklidir.

Asgari kural: Çocuğa anlatılır, onayı alınır. Temas gerektiren her müdahalede çocuğa ne yapılacağı önceden anlatılır ve onayı alınır. Çocuk rahatsızlık belirtirse müdahale durur ve neden durduğu kayda geçirilir.

Nasıl uygulanır: Çocuk isterse yanında biri bulunur. Çocuk, velisinin ya da güvendiği bir yetişkinin odada bulunmasını isteyebilir. Bu talep karşılanmalıdır.

Soyunmayı gerektiren muayene sağlık mesleği mensubu tarafından yapılır. Antrenör, kondisyoner veya görevli tarafından yapılmaz. Kulübün sağlık personeli yoksa çocuk sağlık kuruluşuna yönlendirilir.

Doping kontrolü protokole göre yapılır. Doping kontrolü ve soyunmayı gerektiren işlemlerde ilgili federasyon ile dopingle mücadele düzenlemelerindeki protokoller esas alınır; bu işlemler sırasında çocuğun yanında velisi veya yetişkin bir temsilcisi bulunur.

5.8 Yılda bir tesis turu

Yukarıdaki alanları yılda bir kez, koruma sorumlusu ve bir başka kişiyle birlikte gezin. Aradığınız şey basit: nerede bir yetişkin bir çocukla görülmeden yalnız kalabilir?

Bulduklarınızı yazın, çözümünü ve sorumlusunu belirleyin, tarih koyun. Çözümlerin çoğu bir kapı açmak, bir çizelge değiştirmek veya bir kilit kaldırmaktır. Form ekinde bu tur için bir çizelge bulunmaktadır.

BÖLÜM 6 - Bir Şey Olduğunda

Bu bölüm, kulüpte bir endişe doğduğunda ne yapılacağını anlatır. Buradaki adımları önceden okumuş olmanız, o an geldiğinde doğru davranmanızı sağlar.

6.1 Endişe ile vaka arasındaki fark

Endişe: Bir şeyin yolunda gitmediğine dair belirti. Çocuğun davranışında ani değişiklik, açıklanamayan izler, bir yetişkinin sınır aşan davranışı, çocuğun kaçınması. Tek başına bir sonuca varmaz.**Vaka veya açıklama:** Somut bir olay bildirimi ya da çocuğun doğrudan anlatması. Bildirim eşiğini aşar.

Bu ayrım önemlidir çünkü ikisine verilecek tepki farklıdır. Endişe kaydedilir, izlenir ve gerekiyorsa danışılır. Vaka bildirilir. Her endişe gecikmeden koruma sürecine alınır ve riskin niteliğine göre ilgili mercilere yönlendirilebilir. **Ama şu nokta hiçbir zaman unutulmamalıdır:** istismarın gerçekleşip gerçekleşmediğine karar vermek kulüp personelinin görevi değildir. Sizin göreviniz karar vermek değil, bilgiyi doğru yere iletmektir. Bu ayrım hem sizi taşıyamayacağınız bir yükten kurtarır hem de çocuğun doğru mercilere ulaşmasını sağlar.

6.2 Bir çocuk size anlatırsa

Bir çocuğun bir yetişkine anlatmayı seçmesi nadir ve kırılgan bir andır. O anda yapacaklarınız, sonrasında olacakların çoğunu belirler.

YAPIN	YAPMAYIN
Sakin kalın ve dinleyin. Çocuğun anlattığını kendi hızında anlatmasına izin verin.	Şaşkınlık, öfke veya tiksinti göstermeyin. Çocuk bunu kendisine yönelik sanarak susar.
"İyi ki söyledin" deyin. Anlatmanın doğru bir şey olduğunu belirtin.	Detay sormayın, sorgulamayın, olayı yeniden anlattırmayın.
Anlattıklarını kendi kelimeleriyle, mümkün olan en kısa sürede yazın	"Emin misin", "neden daha önce söylemedin" gibi sorular sormayın.
Ne yapacağınızı çocuğa anlatın.	Sır tutma sözü vermeyin.
Hakkında konuşulan kişiyle temas etmeyin.	Kendi başınıza araştırma yapmayın, kimseyle yüzleştirmeyin.

Çocuğa söyleyebileceğiniz cümle şudur: "Bunu bana anlattığın iyi oldu. Sana yardım edebilmek için başka yetişkinlerle konuşmam gerekebilir. Güvenliğini her şeyin önünde tutacağım ve atacağım her adımı sana önceden anlatacağım."

6.3 Adımlar

1. **Çocuğun o an güvende olduğundan emin olun.** Devam eden bir tehlike varsa önce onu ortadan kaldırın.

2. **Kulüp koruma sorumlusuna bildirin.** Sorumlu kişi hakkında endişe varsa, ikinci başvuru yoluna veya doğrudan dış kanala gidin.

3. **Yazın. Ne duyduğunuzu, ne gördüğünüzü, tarihi ve saati kaydedin.** Yorum eklemeyin; gözlem ile yorumu ayırın.

4. **Danışın.** Çocuğun kimliğini paylaşmadan, durumun niteliğini anlatarak uzman görüşü alın. Baro çocuk hakları merkezleri ve belediye çocuk hakları birimleri bu görüşü verebilir.

5. **Bildirin.** Bildirim, güvenlik değerlendirmesiyle birlikte yapılır: yalnızca olay değil, müdahalenin doğurabileceği riskler de aktarılır.

6. **Takip edin ve kaydı saklayın.** Süreç boyunca çocuğa ne olduğunu, yaşına uygun biçimde anlatın.

6.4 Aileye bildirmek ayrı bir karardır

Yetkili merciye bildirim ile aileye bilgi verilmesi otomatik olarak birlikte yürümez.

Aileye bilgi verilmesi, şüphelinin aile içinde olduğu hâlle sınırlı olmaksızın, aşağıdaki durumlarda da çocuk için risk doğurabilir ve ayrı değerlendirilir:

– Şüpheli, aile üyesi ya da ailenin yakınındaki biriyse.

– Çocuğun anlattığı nedeniyle suçlanması, utandırılması ya da cezalandırılması ihtimali varsa.

– Çocuğun sporu bırakmaya zorlanması, evden çıkmasının kısıtlanması ya da baskı altına alınması ihtimali varsa.

– Konu çocuğun bedenine, cinselliğine, cinsiyet kimliğine, inancına ya da bir ilişkisine dair ise ve ailenin tepkisi öngörülemiyorsa.

– Çocuk, ailesine söylenmesini açıkça istemiyorsa. Bu tek başına belirleyici değildir, ama kaydedilir ve değerlendirmenin parçası yapılır. Çocuğa, kararın nasıl verileceği anlatılır.

Bu hâllerden biri varsa karar kulüp tarafından tek başına verilmez: uzman görüşü alınır — baro çocuk hakları merkezi, il aile ve sosyal hizmetler müdürlüğü ya da belediyenin çocuk hakları birimi — ve bildirim yalnızca yetkili mercie yapılır. Değerlendirmenin sonucu ve gerekçesi yazıya geçirilir; sözlü kalan bir karar, sonradan hesabı verilemeyen bir karardır.

Bu hâllerin bulunmadığı durumlarda aile sürecin doğal parçasıdır ve bilgilendirilir. Bilgilendirme, çocuğa önceden anlatılarak yapılır.

Bildirmeme kararı sizin veremeyeceğiniz bir karardır.

Bildirimin çocuğu daha zor bir duruma sokabileceği kaygısı yerindedir. Ama bunun çözümü bildirmemek değil, bildirimi planlamaktır: önce danışmak, riski birlikte aktarmak, aileye bildirimi ayrı ele almak.

Bildirim yükümlülüğü kurumun takdirine bırakılmış bir konu değildir. Kulüp düzeyinde meşru olan takdir alanı, "bildireyim mi" değil, "bu bir endişe mi yoksa bildirim eşiğini aşan bir bilgi mi" sorusudur.

Durum	Nereye
Acil ve devam eden tehlike	Kolluk (112)
Korunma ihtiyacı olan çocuk	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı sosyal destek hattı (ALO 183) ve il müdürlüğü
Futbolda kişi veya kulüp kaynaklı ihlal	TFF Sporcu Esenliği ve Çocuk Koruma Kurulu (0539 720 2001 / cocukkoruma@tff.org)
Hukuki danışma	Bulunduğunuz ildeki baronun çocuk hakları merkezi
Kulüp içi endişe	Kulüp koruma sorumlusu, kayda geçirilerek

Bu bilgileri tesiste görünür bir yere asın ve çocuklara tanıtın. Ayrıca kulübün kendi bildirim kanalını da kurun: bir kutu veya karekod ile erişilen basit bir form.

İsimsiz Bildirim

Formda ad ve iletişim alanı bulunsun, ama zorunlu olmasın. Tamamen isimsiz bir bildirim de değerlendirilir: çocuğa geri dönüş yapılamasa bile bildirilen durum incelenir, sözü edilen alan ya da kişiyle ilgili gözetim artırılır ve bildirim eşiğini aşıyorsa yetkili mercie iletilir. Çocuğun isterse iz bırakabilmesi, kendisine geri dönüş yapılabilmesi içindir; iz bırakmaması bildirimi geçersiz kılmaz.

Bildirim kutusunun işleyişi — İlan edilecek kurallar

Ne sıklıkla açılır: Kutu haftada en az bir kez, önceden belirlenmiş gün ve saatte açılır. Bu gün ve saat kutunun üzerinde yazılıdır, böylece çocuk notunun ne zaman okunacağını bilir.

Kim açar: Kutuyu her zaman iki kişi birlikte açar — koruma sorumlusu ve ikinci sorumlu. İkisinden biri yoksa kutu açılmaz, açılış bir sonraki güne alınır ve bu kayda geçirilir.

Kim erişir: Kutu kilitli ve sabitlenmiştir. Anahtar bu iki kişide bulunur. Kutu içeriğine başka hiç kimse — yönetim kurulu üyeleri ve antrenörler dâhil — erişemez.

Nerede durur: Çocuğun kolayca ulaşabildiği ama kutuya not bırakırken görülmediği bir noktada bulunur. Kamera görüş alanına yerleştirilmez; görülme ihtimali, kutuyu kullanılmaz hâle getirir.

Boş çıktığında da kayıt tutulur: Her açılışta tarih, açan iki kişinin adı ve sonuç yazılır. Kutunun boş çıkması da bir kayıttır.

6.5 Bildirimden sonra çocuk

1. Spora güvenli biçimde devam

Çocuk, bildirim nedeniyle kadrodan çıkarılmaz, antrenman saati düşürülmez, grubu ya da kategorisi değiştirilmez. Çocuğun kulüpteki hayatında değişiklik yapılması gerekiyorsa, bu değişiklik çocuğun kendi isteğiyle ve güvenliği gerektirdiği ölçüde yapılır. Çocuğun sporu bırakması bir sonuçtan ziyade, bir başarısızlık göstergesidir.

2. Misillemeden korunma

Hakkında bildirim yapılan kişi, süreç boyunca çocukla temas etmez. Düzenleme, çocuğun değil o kişinin çalışma yerini ve zamanını değiştirecek biçimde kurulur; çocuğu uzaklaştırmak, çocuğu cezalandırmaktır. Süreç, diğer çocuklara, velilere ve kulüp çalışanlarına açıklanmaz. “Neden gelmiyor”, “ne oldu” sorularına verilecek yanıt önceden belirlenir ve tek bir kişi tarafından verilir. Çocuğun adı hiçbir aşamada kulüp içinde dolaşıma girmez.

3. Psikososyal destek

Kulüp, çocuğun ve ailesinin başvurabileceği bir destek adresini önceden belirlemiştir: bir üniversitenin psikoloji ya da psikolojik danışmanlık birimi, belediyenin psikososyal destek hizmeti, il aile ve sosyal hizmetler müdürlüğü ya da baro çocuk hakları merkezi üzerinden yönlendirme. Destek önerilir, zorunlu tutulmaz. Çocuk ya da ailesi istemezse bu kayda geçirilir ve adres açık tutulur; ihtiyaç sonradan doğabilir. Kulüp, çocuğun destek alıp almadığını ya da ne anlattığını takip etmez.

4. Takibin sahibi

Süreci kimin takip edeceği isimle belirlenir: kural olarak koruma sorumlusu, kendisi hakkında endişe varsa ikinci sorumlu. Bu kişi üç işi yapar: çocuğa ne olduğunu yaşına uygun biçimde anlatır, mercideki süreci izler ve kaydı günceller.

Takip, dosya kapandığında değil, çocuğun kulüple ilişkisi normalleştiğinde sona erer. Sona erdiği tarih ve gerekçe kayda yazılır.

6.6 Çocuğa ait kişisel veriler

Bir kulüp, farkında olmadan çok sayıda kişisel veri topluyor: kayıt formundaki kimlik bilgisi, veli telefonu, sağlık raporu, antrenman devam çizelgesi, tesis giriş kaydı, kamera görüntüsü, maç fotoğrafı, bildirim formu. Bunların her biri 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamındadır; bir kısmı ise özel nitelikli kişisel veridir.

Aydınlatma ile rıza aynı şey değildir

Aydınlatma, kulübün "şu veriyi şu amaçla şu kadar süre işliyorum" diye anlatmasıdır ve her hâlde zorunludur. Açık rıza ise kişinin "olur" demesidir ve yalnızca bazı veriler için gerekir. Metnin okunmuş olması ya da çocuğun tesise girmiş olması rıza yerine geçmez.

Aydınlatma iki katmanda sunulur: tesis girişinde ve panoda kısa bir bilgilendirme, tam metne ise karekod, internet bağlantısı ya da danışmadaki fiziki nüsha üzerinden erişim. Aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirildiğini ispat etmek kulübe aittir; bu nedenle metnin nerede, ne zaman asıldığı ve velilere ne zaman ulaştırıldığı kayda geçirilir.

Çocuktan alınan onam, veli iznini ortadan kaldırmaz; veli izni de çocuğun iradesini ortadan kaldırmaz. İkisi birlikte aranır ve çocuk istemiyorsa görüntü alınmaz.

Çocuğun ve velinin hakları

Çocuk ve velisi, 6698 sayılı Kanun'un 11. maddesi uyarınca kulüpten şunları isteyebilir: verinin işlenip işlenmediğini öğrenmek, işlenmişse bilgi istemek, amacını ve amaca uygun kullanılıp kullanılmadığını öğrenmek, aktarıldığı üçüncü kişileri bilmek, eksik veya yanlış verinin düzeltilmesini istemek, şartları oluşmuşsa silinmesini veya yok edilmesini istemek, bu işlemlerin verinin aktarıldığı kişilere bildirilmesini istemek ve kanuna aykırı işleme nedeniyle zarara uğradıysa zararın giderilmesini talep etmek.

Kulüp, bu başvuruların hangi adrese yapılacağını aydınlatma metninde yazar ve bir başvuru formu hazırlar. Başvurunun geçerliliği forma bağlı değildir; mevzuata uygun her başvuru işleme alınır.

BÖLÜM 7 - Yalnız Değilsiniz

Koruma sistemi kurmak, kulübün tek başına yapabileceği bir iş değildir. Bir vakayla karşılaştığınızda uzmanlığa, bir endişe bildirdiğinizde desteğe ihtiyacınız olur.

7.1 Yönlendirme listenizi önceden yapın

Bir olay olduğunda kimi arayacağınızı o an araştırmak istemezsiniz. Aşağıdaki listeyi şimdi doldurun, tesiste ve koruma sorumlusunun elinde bulunsun.

Kurum	İsim ve iletişim
Baro çocuk hakları merkezi	
Belediye çocuk hakları birimi	
İl aile ve sosyal hizmetler müdürlüğü	
En yakın hastane / acil	
Kolluk	
Federasyon koruma birimi	
Ruh sağlığı desteği (uzman veya üniversite)	

Bu liste kişiye bağlı olmamalıdır. Bir kişinin telefonunda duran numaralar, o kişi ayrıldığında kaybolur. Listeyi kulübün belgesi hâline getirin.

7.2 Bildirimde bulunanı korumak

Bir endişeyi bildiren kişi, çoğu zaman kendisinden kıdemli biri hakkında bildirimde bulunur. Bu, bildirim önündeki en güçlü caydırıcıdır.
Kulüp, iyi niyetle bildirimde bulunan kişinin bildirimi sonradan doğrulanmasa dahi olumsuz bir işleme tabi tutulmayacağını yazılı olarak taahhüt etmelidir.

7.3 Personeli desteklemek

Ağır bir açıklamayla karşılaşan bir antrenör veya gönüllü, o yükü tek başına taşır. Kulübün, böyle bir durumda başvurulabilecek bir destek adresi belirlemiş olması gerekir — bir uzman, bir üniversite birimi veya belediyenin psikososyal destek hizmeti olabilir.
Bu, koruma sisteminin sürdürülebilirliği açısından da önemlidir. Desteklenmeyen personel, bir sonraki sefer bildirmez.

7.4 Birlikte çalıştığınız herkes

Koruma standartlarınız kulübün kapısında bitmez. Servis şoförü, dış fotoğrafçı, dışarıdan gelen eğitmen, tesisinizi kullanan başka bir grup — hepsi çocuklarla temas eder.
Yapılacak şey basittir: hizmet alımı ve protokol metinlerine tek bir cümle ekleyin.

Sözleşmelere eklenecek cümle
"Yüklenici/taraf, hizmetin ifası sırasında çocuklarla temas eden tüm personelinin kulübün Çocuk Koruma Davranış Kurallarını okuduğunu ve kabul ettiğini taahhüt eder."

BÖLÜM 8 — Kendinizi Değerlendirin

Aşağıdaki liste, uluslararası spor koruma standartlarının sekiz başlığına göre düzenlenmiştir. Yılda bir kez doldurun ve önceki yılla karşılaştırın.

Her satır için üç seçenekten birini işaretleyin: V (var ve işliyor), K (kısmen var), Y (yok).

Kontrol noktası	V	K	Y
1. POLİTİKA			
Yazılı koruma taahhüdümüz var ve yönetim kurulu kararına bağlandı			
Taahhüt tesiste görünür bir yerde asılı			
Çocukların anlayacağı bir sürümü var			
2. ENDİŞELERE YANIT			
Bildirim kanalımız var ve çocuklar biliyor			
Endişe ile vaka arasındaki fark yazılı olarak tanımlı			
Endişe ve olay kayıtlarını tutuyoruz			
3. DANIŞMA VE DESTEK			
Yönlendirme listemiz güncel ve kulüp belgesi hâlinde			
Bildirimde bulunanın korunacağı yazılı olarak taahhüt edildi			
Personel için destek adresi belirlendi			
4. RİSKLERİN AZALTILMASI			
Yılda bir tesis turu yapılıyor ve yazılı kayda geçiriliyor			
Soyunma odası, seyahat ve bire bir çalışma kuralları uygulanıyor			
Ziyaretçi ve dış gruplar için protokolümüz var			
5. DAVRANIŞ KURALLARI			
Personel ve gönüllüler imzaladı			
Veliler imzaladı			
Çocuklarla sezon başında konuşuldu			

Kontrol noktası	V	K	Y
6. İŞE ALIM VE EĞİTİM			
Koruma sorumlusu görevlendirildi ve duyuruldu			
Personel belgeleri toplandı ve takip kaydı tutuluyor			
Personel koruma eğitimi aldı			
7. ORTAKLARLA ÇALIŞMA			
Hizmet alımı sözleşmelerine koruma şartı eklendi			
Tesisi kullanan üçüncü taraflar protokole tabi			
8. İZLEME			
Bu listeyi yılda bir dolduruyoruz			
Çocuklar kime başvuracağını biliyor			
Çocuklar kanallara erişebiliyor			
Personel gerekli eğitimleri alıyor			
Belirlenen riskler bertaraf ediliyor			
Çocuklar politika ve bildirim kanallarının hazırlanmasına görüşleriyle katılıyor			
Sonuçlar yönetim kuruluna sunuluyor			

Sonucu nasıl okumalısınız?

Amaç bütün satırlarda V almak değil; geçen yıla göre ilerlemiş olmaktır. Her sene doldurulan listenin koruma sorumlusu tarafından işlenerek saklanması, bir sonraki yılın listesiyle kıyaslanması ve bir önceki seneye göre gelişim göstermesi hedeflenir.

Bir uyarı: bildirim sayısının düşük olması başarı göstergesi değildir. Hiç bildirim gelmiyorsa bunun en olası sebebi, sorun olmaması değil, kanalın bilinmemesi veya güvenilmemesidir.

Form Ekleri ve Formlar

Aşağıdaki formlar çoğaltılmak üzere hazırlanmıştır. Kulübünüzün adını ekleyip kullanabilirsiniz.

No	Form	Ne zaman kullanılır
1	Koruma taahhüdü (politika) şablonu	Bir kez hazırlanır, yılda bir gözden geçirilir
2	Görevlendirme kararı örneği	Koruma sorumlusu belirlenirken
3	Personel ve gönüllü taahhütnamesi	Göreve başlarken
4	Veli davranış kuralları ve onam formu	Kayıt ve kayıt yenilemede
5	Çocuk bildirim formu	Bildirim kutusunun yanında sürekli bulunur
6	Endişe ve olay kayıt formu	Bir endişe veya olay doğduğunda
7	Tesis kontrol turu çizelgesi	Yılda bir
8	Seyahat planı formu	Her deplasman öncesi

Form 1 — Koruma Taahhüdü (politika) Şablonu

Aşağıdaki metin, kulüp adı ve isimler doldurularak kullanılabilir.

..... **Spor Kulübü Çocuk Koruma Taahhüdü**

1. Kulübümüz, faaliyetlerimize katılan ve tesislerimizde bulunan 18 yaş altındaki her çocuğu her türlü şiddet, istismar, ihmal ve sömürüden korumayı taahhüt eder.
2. Bu taahhüt bütün çocuklar için ayrım gözetmeksizin geçerlidir: cinsiyet, engel durumu, dil, din, köken, sosyal durum veya sportif yetenek fark etmez.
3. Kulübümüzde çocuk koruma sorumlusu ..... (ad soyad) olarak belirlenmiştir. Kendisine ..... yoluyla ulaşılabilir. İkinci başvuru yolu ..... (ad soyad) olarak belirlenmiştir.
4. Çocuklarla çalışan ücretli ve gönüllü herkes, göreve başlamadan önce güvenli seçim sürecinden geçer ve kulübün Çocuk Koruma Davranış Kurallarını okuyup imzalar.
5. Bir endişe duyulduğunda ..... adresine/kişisine bildirilir. Her endişe aynı gün kayda geçirilir ve gecikmeksizin değerlendirilir. Acil durumlarda 112 aranır.
6. Çocuğa ait bilgiler yalnızca çocuğun korunması amacıyla ve yalnızca bilmesi gerekenlerle paylaşılır. Kayıtlar kilitli dolapta / parola korumalı dosyada tutulur. Hangi verinin hangi amaçla, hangi dayanakla ve ne kadar süre saklandığı kulübün aydınlatma metninde ilan edilir.
7. İyi niyetle bildirimde bulunan kişi, bildirimi sonradan doğrulanmasa dahi olumsuz bir işleme tabi tutulmaz.
8. Bu metin yılda bir kez gözden geçirilir. Gözden geçirmede çocukların görüşü alınır.

Yönetim Kurulu Karar No: ..... Tarih: .....
Kulüp Başkanı: ..... İmza: .....

Form 2 — Görevlendirme Kararı Örneği

Yönetim Kurulu Kararı No: ..... Tarih: .....

Kulübümüz bünyesinde çocuk koruma çalışmalarının yürütülmesi ve ilgili mevzuatın uygulanmasının takibi amacıyla, ... (ad soyad, unvan) Türkiye Futbol Federasyonu Futbolda Sporcu Esenliği ve Çocuk Koruma Talimatı'nın 10. maddesi uyarınca "Kulüp Sporcu Esenliği ve Çocuk Koruma Yetkilisi" olarak görevlendirilmiştir. Adı geçen kişi, bu görev kapsamında kulüp yükümlülüklerinin yerine getirilmesi için yetkilendirilmiştir.

İkinci başvuru yolu olarak ..... (ad soyad) belirlenmiştir.
Görevlendirme, kulüp tesislerinde ilan edilecek ve ilgili Federasyona bildirilecektir.

Form 3 — Personel ve Gönüllü Taahhütnamesi

..... Spor Kulübü'nde ücretli / gönüllü olarak görev alan ..... (ad soyad) olarak aşağıdaki hususları kabul ve taahhüt ederim:

– Kulübün Çocuk Koruma Politikasını ve Davranış Kurallarını okudum, anladım ve uygulayacağım.
– Çocuklara yönelik her türlü şiddet, istismar, ihmal ve sömürüden kaçınacağım.
– Mevzuatın aradığı belgeleri eksiksiz vereceğim ve bu belgelerde değişiklik olduğunda kulübü bilgilendireceğim.
– Çocuk korumaya aykırı bir davranışa tanık olduğumda, kim tarafından yapılmış olursa olsun, kulüp koruma sorumlusuna bildireceğim.
– Çocuğa ait bilgileri yalnızca görevim gereği ve yalnızca bilmesi gerekenlerle paylaşacağım.
– Hakkımda çocuklara yönelik bir suçtan soruşturma veya kovuşturma başlaması hâlinde kulübü derhâl bilgilendireceğim.

Tarih: ..... Ad soyad: ..... İmza: .....

Form 4 — Veli Bilgilendirme, Davranış Kuralları ve Onam Formu

A. Kulübün size verdiği bilgiler

– Kulübümüzün yazılı bir Çocuk Koruma Politikası vardır ve tesiste asılıdır.
– Çocuğunuzdan sorumlu koruma kişisi: ..... İletişim: .....
– İkinci başvuru yolu: ..... İletişim: .....
– Çocuğunuzla ilgili bir endişe doğduğunda, 6.4'teki istisnalar dışında bilgilendirilirsiniz.
– Çocuğunuza ait bilgiler yalnızca koruma amacıyla ve bilmesi gerekenlerle paylaşılır. Hangi bilginin ne kadar süre saklandığı, panoda asılı bulunan aydınlatma metnimizde yazılıdır.
– Kanunun 11. maddesi uyarınca çocuğunuza ait verilerin işlenip işlenmediğini öğrenme, bilgi isteme, düzeltilmesini ya da silinmesini isteme haklarına sahipsiniz.
Başvuru adresi: .....

B. Velinin davranış kuralları

– Maç ve antrenmanlarda çocuklara, antrenörlere, hakemlere ve rakip takıma karşı saygılı davranırım; kenardan bağırmam, baskı kurmam.
– Çocuğumun sportif geleceğine dair konuları antrenörle bireysel değil, kulübün belirlediği kanaldan görüşürüm.
– Menajer, aracı veya başka bir kulüpten gelen temasları kulübe bildiririm.
– Diğer çocukların fotoğrafını izinsiz çekmem ve paylaşmam.
– Çocuğun güvenliğine dair bir endişe duyduğumda kulüp koruma sorumlusuna bildiririm.
C. Görüntü onamı
Çocuğumun ..... (ad soyad) görüntüsünün aşağıda işaretlediğim mecralarda kullanılmasına izin veriyorum:

– ☐ Kulüp internet sitesi ☐ Kulüp sosyal medya hesapları ☐ Basılı kulüp materyali ☐ Basın ☐ Hiçbiri

Bu izin ..... tarihine kadar geçerlidir ve tarafımca her zaman geri çekilebilir. İzin vermemem ya da izni geri çekmem, çocuğumun kulüp faaliyetlerine katılımını hiçbir şekilde etkilemez.

Çocuğumun görüşü alınmıştır: ☐ Evet, görüntülenmek istiyor ☐ Evet, görüntülenmek istemiyor ☐ Yaşı nedeniyle alınamadı

Veli / yasal temsilci: ..... Tarih: ..... İmza: .....

Form 5 — Çocuk Bildirim Formu

Aşağıdaki metin, çocuğun dolduracağı forma doğrudan aktarılabilir.

Buraya, seni rahatsız eden ya da doğru gelmeyen bir şeyi yazabilirsin. Kendinle ilgili olabilir, bir arkadaşınla ilgili de olabilir.

Adını yazmak zorunda değilsin.

Adın (istersen): .....

Sana nasıl ulaşabiliriz? (istersen — takımın, antrenman günün, telefonun, ne istersen): .....

Bu durum: ☐ Benimle ilgili ☐ Bir arkadaşımla ilgili ☐ Emin değilim

Ne oldu? .....

Yazdıklarını kulüpte iki kişi okur: çocuk koruma sorumlusu ve onun yerine bakan ikinci sorumlu. Kutuyu bu iki kişi birlikte açar.

Sana yardım edebilmemiz için kulüp dışındaki yetkili kişilerle de konuşmamız gerekebilir; bunu yapmadan önce sana söyleyeceğiz.

Güvenliğini her şeyin önünde tutacağız ve atacağımız her adımı sana önceden anlatacağız.

Küçük yaş sürümü — işaretleme kartı

Yazmakta zorlanan çocuklar için aynı form, işaretlenecek seçeneklerle kullanılır. Kart A5 boyutunda basılır ve aynı kutuya bırakılır.

Bugün burada kendini nasıl hissettin? ☐ İyi ☐ Şöyle böyle ☐ Kötü

Seni rahatsız eden bir şey oldu mu? ☐ Evet ☐ Hayır ☐ Emin değilim

Nerede oldu? ☐ Sahada ☐ Soyunma odasında ☐ Serviste ☐ Başka yerde

Kiminle ilgili? ☐ Bir arkadaşımla ☐ Bir büyükle ☐ Söylemek istemiyorum

İstersen çiz ya da yaz:

Bu kartı okuyan kişi seninle konuşmak isteyebilir. Konuşmak istemezsen de sorun değil.

Form 6 — Endişe ve Olay Kayıt Formu

Alan	Açıklama
Kaydı tutan	Ad soyad, görev
Tarih ve saat	Olayın ve kaydın tarihi
Ne gördünüz / ne duydunuz	Yalnızca gözlem. Kendi cümlelerinizle değil, mümkünse çocuğun kelimeleriyle.
Yorumunuz	Ayrı bir alanda tutulur. Gözlem ile yorum karıştırılmaz.
O anda ne yaptınız	Attığınız adımlar
Kime bildirdiniz	Kişi ve tarih
Danışıldı mı	Hangi kuruma, ne zaman
Sonraki adım	Ne yapılacak, kim yapacak, ne zaman

Kayıtlar kilitli bir dolapta veya parola korumalı bir dosyada saklanır. Erişim yalnızca koruma sorumlusunda ve ikinci başvuru yolundadır. Kayıt tutmak, bir vakayı bildirmenin alternatifi değildir.

Form 7 — Tesis Kontrol Turu Çizelgesi

Yılda bir kez, koruma sorumlusu ve bir başka kişiyle birlikte doldurulur. Giderilmeyen satır silinmez; gerekçesi ve yeni tarihi yazılır.

Alan	Ne bulundu	Çözüm	Sorumlu	Tarih
Soyunma odası ve duş				
Sağlık odası				
Tuvaletler				
Depo ve malzeme odası				
Tribün altı ve koridorlar				
Saha ve kale direkleri				
Zemin ve kayganlık				
Aydınlatma				
Elektrik tesisatı				
Çit, kapı ve giriş kontrolü				
Kamera kapsamı ve kör noktalar				
Otopark ve servis bekleme alanı				
Kafeterya / dinlenme alanı				
Diğer				

Geçen yılın çizelgesinden devreden satırlar: Toplam ..... Giderilen ..... Devam eden .....

Form 8 — Seyahat ve Konaklama Planı

Her deplasman, turnuva ve kamp öncesi doldurulur; bir nüshası velilere gönderilir.

Alan	Bilgi
Etkinlik ve tarih	
Gidilecek yer ve konaklama adresi	
Giden çocuk sayısı ve yaş grubu	
Sorumlu yetişkin (ad, telefon)	
Yedek irtibat kişisi (ad, telefon)	
Refakat eden diğer yetişkinler	
Ulaşım aracı ve şoför bilgisi	
Şoför davranış kurallarını imzaladı mı	☐ Evet ☐ Hayır
Servis oturma düzeni ekte mi	☐ Evet ☐ Hayır
Oda dağılımı (çocuklar)	
Oda dağılımı (yetişkinler) ve oda numaraları	
Gece nöbet düzeni	
Sağlık bilgisi olan çocuklar ve alınan önlem	
Acil durumda aranacak numara	
Çocukların ailesiyle iletişim düzeni	

Hiçbir yetişkin bir çocukla aynı odada kalmaz. Hiçbir çocuk bir odada yalnız bırakılmaz.

KAYNAKÇA

Uluslararası sözleşme ve yorumlar

Birleşmiş Milletler, Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, Birleşmiş Milletler, New York, 20 Kasım 1989. (Türkiye bakımından yürürlük: 1995.)

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesi, Genel Yorum No. 4 (2003): Çocuk Haklarına Dair Sözleşme Bağlamında Ergen Sağlığı ve Gelişimi, CRC/GC/2003/4, Birleşmiş Milletler, Cenevre, 2003.

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesi, Genel Yorum No. 7 (2005): Erken Çocukluk Döneminde Çocuk Haklarının Uygulanması, CRC/C/GC/7/Rev.1, Birleşmiş Milletler, Cenevre, 2005.

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesi, Genel Yorum No. 13 (2011): Çocuğun Her Türlü Şiddetten Korunma Hakkı, CRC/C/GC/13, Birleşmiş Milletler, Cenevre, 2011.

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesi, Genel Yorum No. 14 (2013): Çocuğun Yüksek Yararının Birinci Planda Dikkate Alınması Hakkı (md. 3, p. 1), CRC/C/GC/14, Birleşmiş Milletler, Cenevre, 2013.

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesi, Genel Yorum No. 17 (2013): Çocuğun Dinlenme, Boş Zaman, Oyun, Eğlence Faaliyetleri, Kültürel Yaşam ve Sanat Hakkı (md. 31), CRC/C/GC/17, Birleşmiş Milletler, Cenevre, 2013.

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesi, Genel Yorum No. 25 (2021): Dijital Ortamla İlişkili Olarak Çocuk Hakları, CRC/C/GC/25, Birleşmiş Milletler, Cenevre, 2021.

Ulusal mevzuat

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu, Resmî Gazete, 12 Ekim 2004, Sayı: 25611. (Bildirim yükümlülüğü: md. 278–280.)

5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu, Resmî Gazete, 15 Temmuz 2005, Sayı: 25876.

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, Resmî Gazete, 7 Nisan 2016, Sayı: 29677.

7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu, Resmî Gazete, 26 Nisan 2022, Sayı: 31821.

Federasyon düzenlemesi

Türkiye Futbol Federasyonu, Futbolda Sporcu Esenliği ve Çocuk Koruma Talimatı, TFF, İstanbul, 2023.

Veri ve araştırma

Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu, UNICEF Türkiye Yıllık Raporu 2024, UNICEF, New York, Şubat 2025.

https://open.unicef.org/download-pdf?country-name=Turkiye&year=2024

Işık, İ. Sporda Psikososyal Güvenlik: Elit Sporda Psikolojik Sağlığın Belirleyicilerinin Modellenmesi, TÜBİTAK Proje No. 221K434, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, 2024.

Işık, İ. Eskişehirspor Kulübü Psikososyal Riks Değerlendirmesi , Eskişehir, 2026

Türkiye İstatistik Kurumu, Türkiye Çocuk Araştırması, 2022, Haber Bülteni Sayı: 49662, TÜİK, Ankara, 2023.

https://veriportali.tuik.gov.tr/tr/press/49662

Türkiye İstatistik Kurumu, İstatistiklerle Çocuk, 2024, Haber Bülteni Sayı: 54197, TÜİK, Ankara, 18 Nisan 2025.
https://veriportali.tuik.gov.tr/tr/press/54197

Uluslararası koruma çerçeveleri ve programları

Avrupa Futbol Federasyonları Birliği, UEFA Çocuk ve Gençlerin Korunması Araç Seti, UEFA, Nyon.

Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu, Safeguarding Focal Points: Terms of Reference [Koruma Odak Noktaları: Görev Tanımı], Youth-Led Action kaynak seti, UNICEF, New York.

https://www.unicef.org/youthledaction/media/871/file/Website%20Youth%20Led%20Action_Safeguarding%20TOR.pdf.pdf

Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği, FIFA Guardians™ Çocuk Koruma Araç Seti, FIFA, Zürih.

Yabancı mevzuat

Deutscher Olympischer Sportbund (DOSB). Safe Sport; Zukunftsplan Safe Sport; Safe Sport Code. https://www.dosb.de/themen/werte-des-sports/safe-sport ve https://www.dosb.de/themen/werte-des-sports/safe-sport/zukunftsplan-safe-sport

İspanya. Ley Orgánica 8/2021, de 4 de junio, de protección integral a la infancia y la adolescencia frente a la violencia (LOPIVI).
https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2021-9347

Birleşik Krallık Hükümeti. DBS checks in sport: working with children. https://www.gov.uk/government/publications/dbs-guidance-leaflets/dbs-checks-in-sport-working-with-children

Kulüp düzeyinde model belgeler

Celtic FC (2025). Safeguarding and Wellbeing Handbook. https://cdn.celticfc.com/assets/Safeguarding_and_Wellbeing_Handbook_Version_7.pdf

Barça Vakfı, FC Barcelona Çocuk Koruma Sistemi [çevrimiçi], Futbol Club Barcelona, Barselona.
https://foundation.fcbarcelona.com/en/the-foundation/child-protection-system

Romeo Biedma, F. J. ve Horno Goicoechea, P. (Espirales Consultoría de Infancia), Child Safeguarding Policy [Çocuk Koruma Politikası], Futbol Club Barcelona, Barselona, Temmuz 2023.

Romeo Biedma, F. J. ve Horno Goicoechea, P. (Espirales Consultoría de Infancia), Code of Conduct [Davranış Kuralları], Futbol Club Barcelona, Barselona, 2023.

Romeo Biedma, F. J. ve Horno Goicoechea, P. (Espirales Consultoría de Infancia), Risk Mapping and Protective Measures [Risk Haritalama ve Koruyucu Önlemler], Futbol Club Barcelona, Barselona, Haziran 2022.

Sivil toplum ve kurumsal politika belgeleri

Kız Çocuklarına Destek Derneği, Çocuk Güvenliği Politika Belgesi, KÇDD, Antalya, 2024.
Toy Gençlik Derneği, Toy Gençlik Derneği Çocuk Koruma Politikası, Toy Gençlik Derneği, Eskişehir, 2026.

Avrupa Birliği tarafından
eş finanse edilmektedir

SPOR KULÜPLERİ İÇİN
ÇOCUK KORUMA REHBERİ

Kaynağı Sınırlı Kulüpler İçin
Uygulanabilir Başlangıç Kılavuzu

YASAL UYARI

Bu rehber bilgilendirme amaçlıdır, hukuki görüş niteliği taşımaz.
Mevzuat atıfları hazırlandığı tarihteki düzenlemelere dayanmaktadır;
kulüplerin bağlayıcı yükümlülükler için güncel mevzuatı esas almaları önerilir.

SORUMLULUK REDDİ

Bu çalışma Avrupa Birliği'nin eş finansman desteği ile UNICEF tarafından yürütülen
ACAR Projesi Sivil Toplum Örgütleriyle İş Birliği Programı
kapsamında hazırlanmıştır. İçeriğin sorumluluğu tamamıyla Toy Gençlik Derneği'ne aittir
ve Avrupa Birliği ve UNICEF'in görüşlerini yansıttığı şeklinde yorumlanamaz.

TOY GENÇLİK DERNEĞİ

acar
Accountability for Children
Advocacy for Rights
Çocuklar için Hesap Verebilirlik
Haklar için Savunuculuk

unicef
her çocuk için